

İstanbul, 15 Nisan 2024

MALİ MEVZUAT SİRKÜLERİ**NO: 2024 / 44****KONU****Türk Ticaret Kanunu Uyarınca Bağımsız Denetime Tabi Olacak Şirketlerin Belirlenmesine Dair 8313 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı Hk.**

6102 sayılı “Türk Ticaret Kanunu” ile 6103 sayılı “Türk Ticaret Kanununun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun” 14 Şubat 2011 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanmıştır. Anılan Kanunların genel olarak 1.7.2012 tarihinde yürürlüğe girmesi öngörülmüş olup, farklı tarihlerde yürürlüğe girecek hükümler için bu tarihler ayrıca belirlenmiştir. ([Bakınız,2011/22 sayılı Sirkülerimiz.](#))

Öte yandan, 30 Haziran 2012 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan 6335 sayılı “Türk Ticaret Kanunu ile Türk Ticaret Kanununun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile 6102 sayılı yeni Türk Ticaret Kanununda birçok değişiklik yapılmış olup, bu değişiklikler [2012 / 66](#) ve [2012 / 71](#) Sayılı Sirkülerimizde açıklanmıştır.

Diğer taraftan, 23 Ocak 2013 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 19 Aralık 2012 tarih ve **2012/4213 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (BKK) ile yeni Türk Ticaret Kanunu uyarınca bağımsız denetime tabi olacak şirketler belirlenmiştir.** ([Bakınız, 2013/16 Sayılı Sirkülerimiz.](#))

Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu’nca 12 Mart 2013 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 28/2/2013 tarih ve 75935942-050.01.04-[01/05] Sayılı **Kurul Kararı ile de, “Bağımsız Denetime Tabi Olacak Şirketlerin Belirlenmesine Dair Bakanlar Kurulu Kararına İlişkin Usul ve Esaslar”** açıklanmıştır. ([Bakınız, 2013/36 Sayılı Sirkülerimiz.](#))

Bağımsız denetime tabi olacak şirketlerin kapsamı ve bu Karara ilişkin usul ve esaslarda daha sonraki tarihlerde değişiklikler yapılmış olup, bağımsız denetime tabi olacak şirketlerin kapsamına ilişkin olarak 2012/4213 sayılı BKK ’nda son değişiklik 6434 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yapılmıştır. ([Bakınız, 2022/130 sayılı Sirkülerimiz.](#))

Bu defa 6 Nisan 2024 tarihli Resmî Gazete’ de yayımlanan **8313 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı (CK) ile,** Türk Ticaret Kanunu uyarınca **zorunlu bağımsız denetime tabi olacak şirketlerin kapsamı yeniden belirlenmiştir.**

8313 sayılı CK ’na göre, zorunlu bağımsız denetim kapsamına ilişkin kriterler ile kriterin bundan önceki (eski) halleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir. (Değişen kriterler koyu renkle gösterilmiştir.)

YENİ HALİ (8313 Sayılı CK ile Belirlenen Kriterler)	ESKİ HALİ (4634 Sayılı CK ile Belirlenen Kriterler)
Bağımsız denetime tabi şirketler MADDE 3- (1) Aşağıda belirtilen şirketler, 6102 sayılı Kanun ile 26/9/2011 tarihli ve 660 sayılı Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümleri çerçevesinde bağımsız denetime tabidir: a) Herhangi bir ölçüte bağlı olmaksızın ekli (I) sayılı listede belirtilen şirketler. b) Aşağıdaki üç ölçütten en az ikisinin eşik değerlerini art arda iki hesap döneminde aşan diğer şirketler: 1) Sermaye piyasası araçları bir borsada veya teşkilatlanmış diğer piyasalarda işlem görmeyen ancak 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu kapsamında halka açık sayılan şirketler için eşik değerler: i) Aktif toplamı 30 milyon Türk Lirası. ii) Yıllık net satış hasılatı 40 milyon Türk Lirası. iii) Çalışan sayısı 50 kişi. 2) Ekli (II) sayılı listede belirtilen şirketler için eşik değerler: i) Aktif toplamı 60 milyon Türk Lirası. ii) Yıllık net satış hasılatı 80 milyon Türk Lirası. iii) Çalışan sayısı 100 kişi. 3) (1) ve (2) numaralı alt bentlerde belirtilenler kapsamında olmayan şirketler için eşik değerler: i) Aktif toplamı 150 milyon Türk Lirası. ii) Yıllık net satış hasılatı 300 milyon Türk Lirası. iii) Çalışan sayısı 150 kişi.	Bağımsız denetime tabi şirketler MADDE 3- (1) Aşağıda belirtilen şirketler, 6102 sayılı Kanun ile 26/9/2011 tarihli ve 660 sayılı Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümleri çerçevesinde bağımsız denetime tabidir: a) Herhangi bir ölçüte bağlı olmaksızın ekli (I) sayılı listede belirtilen şirketler. b) Aşağıdaki üç ölçütten en az ikisinin eşik değerlerini art arda iki hesap döneminde aşan diğer şirketler: 1) Sermaye piyasası araçları bir borsada veya teşkilatlanmış diğer piyasalarda işlem görmeyen ancak 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu kapsamında halka açık sayılan şirketler için eşik değerler: i) Aktif toplamı 30 milyon Türk Lirası. ii) Yıllık net satış hasılatı 40 milyon Türk Lirası. iii) Çalışan sayısı 50 kişi. 2) Ekli (II) sayılı listede belirtilen şirketler için eşik değerler: i) Aktif toplamı 60 milyon Türk Lirası. ii) Yıllık net satış hasılatı 80 milyon Türk Lirası. iii) Çalışan sayısı 100 kişi. 3) (1) ve (2) numaralı alt bentlerde belirtilenler kapsamında olmayan şirketler için eşik değerler: i) Aktif toplamı 75 milyon Türk Lirası. ii) Yıllık net satış hasılatı 150 milyon Türk Lirası. iii) Çalışan sayısı 150 kişi.
Kapsam dışında tutulan şirketler MADDE 4- (1) Aşağıdaki şirketler bu Kararın kapsamı dışındadır: a) Ekli (I) sayılı listenin 1 ila 8 inci sırası kapsamında yer alanlar hariç olmak üzere, 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanuna tabi şirketler. b) Ekli (I) sayılı listede belirtilenler ile ekli (II) sayılı listenin 3 üncü sırasında belirtilen şirketler hariç olmak üzere sermayesinin en az yüzde 50'si devlete, il özel idarelerine, kanunla kurulmuş vakıflara ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarına doğrudan veya dolaylı olarak ait olan şirketler. c) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu tarafından 21/11/2012 tarihli ve 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketleri Kanununun geçici 7 nci maddesinin dördüncü fıkrası kapsamında tasfiyelerine karar verilen ve tasfiye süreci Tasarruf Mevduat Sigorta Fonu (TMSF) tarafından atanan tasfiye komisyonlarınca yürütülen tasarruf finansman şirketleri.	Kapsam dışında tutulan şirketler MADDE 4- (1) Aşağıdaki şirketler bu Kararın kapsamı dışındadır: a) Ekli (I) sayılı liste kapsamında yer alanlar hariç olmak üzere, 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanuna tabi şirketler. b) Ekli (I) sayılı listede belirtilenler ile ekli (II) sayılı listenin 5(b) sırasında belirtilen şirketler hariç olmak üzere sermayesinin en az yüzde 50'si devlete, il özel idarelerine, kanunla kurulmuş vakıflara ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarına ait olan şirketler. c) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu tarafından 21/11/2012 tarihli ve 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketleri Kanununun geçici 7 nci maddesinin dördüncü fıkrası kapsamında tasfiyelerine karar verilen ve tasfiye süreci Tasarruf Mevduat Sigorta Fonu (TMSF) tarafından atanan tasfiye komisyonlarınca yürütülen tasarruf finansman şirketleri.

(I) SAYILI LİSTE

1) 6362 sayılı Kanun uyarınca Sermaye Piyasası Kurulunun düzenleme ve denetimine tabi şirketlerden;

- a) Yatırım kuruluşları,
- b) Kolektif yatırım kuruluşları,
- c) Portföy yönetim şirketleri,
- ç) İpotek finansmanı kuruluşları,
- d) Varlık kiralama şirketleri,
- e) Merkezi takas kuruluşları,
- f) Merkezi saklama kuruluşları,
- g) Veri depolama kuruluşları,
- ğ) Derecelendirme kuruluşları,
- h) Değerleme kuruluşları,
- i) Sermaye piyasası araçları bir borsada veya teşkilatlanmış diğer piyasalarda işlem gören veya işlem görmeleri amacıyla Sermaye Piyasası Kurulunca onaylanmış geçerlilik süresi bulunan izahname veya ihraç belgesi bulunan anonim şirketler,

i) Bir borsada veya teşkilatlanmış diğer piyasalarda işlem görmemekle birlikte halka arz edilmeksizin pay hariç sermaye piyasası aracı ihraç eden (ihraç ettikleri sermaye piyasası araçlarının itfa edildiği hesap döneminin sonuna kadar) veya bu amaçla Sermaye Piyasası Kurulunca onaylanmış geçerlilik süresi bulunan ihraç belgesi olan anonim şirketler.

2) 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu uyarınca Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun düzenleme ve denetimine tabi şirketlerden;

- a) Bankalar,
- b) Derecelendirme kuruluşları,
- c) Finansal holding şirketleri,
- ç) Finansal kiralama şirketleri,
- d) Faktoring şirketleri,
- e) Finansman şirketleri,
- f) Varlık yönetim şirketleri,
- g) Finansal holding şirketlerinde ve bankalarda 5411 sayılı Kanunda tanımlandığı şekliyle nitelikli paya sahip olan şirketler.
- ğ) Tasarruf finansman şirketleri

3) 3/6/2007 tarihli ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu ile 28/3/2001 tarihli ve 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu kapsamında faaliyet göstermekte olan sigorta, reasürans ve emeklilik şirketleri.

4) Borsa İstanbul piyasalarında faaliyet göstermesine izin verilen; yetkili müesseseler, kıymetli madenler aracı kurumlar, kıymetli maden üretimi veya ticaretiyle iştigal eden şirketler.

5) 10/2/2005 tarihli ve 5300 sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanununa göre kurulan lisanslı depo işletmeleri ile 11/8/1982 tarihli ve 2699 sayılı Umumi Mağazalar Kanununa göre kurulan umumi mağazalar.

6) 152/2011 tarihli ve 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun uyarınca Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun düzenleme ve denetimine tabi şirketlerden;

(I) SAYILI LİSTE

1) 6362 sayılı Kanun uyarınca Sermaye Piyasası Kurulunun düzenleme ve denetimine tabi şirketlerden;

- a) Yatırım kuruluşları,
- b) Kolektif yatırım kuruluşları,
- c) Portföy yönetim şirketleri,
- ç) İpotek finansmanı kuruluşları,
- d) Varlık kiralama şirketleri,
- e) Merkezi takas kuruluşları,
- f) Merkezi saklama kuruluşları,
- g) Veri depolama kuruluşları,
- ğ) Derecelendirme kuruluşları,
- h) Değerleme kuruluşları,
- i) Sermaye piyasası araçları bir borsada veya teşkilatlanmış diğer piyasalarda işlem gören veya işlem görmeleri amacıyla Sermaye Piyasası Kurulunca onaylanmış geçerlilik süresi bulunan izahname veya ihraç belgesi bulunan anonim şirketler,

i) Bir borsada veya teşkilatlanmış diğer piyasalarda işlem görmemekle birlikte halka arz edilmeksizin pay hariç sermaye piyasası aracı ihraç eden (ihraç ettikleri sermaye piyasası araçlarının itfa edildiği hesap döneminin sonuna kadar) veya bu amaçla Sermaye Piyasası Kurulunca onaylanmış geçerlilik süresi bulunan ihraç belgesi olan anonim şirketler.

2) 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu uyarınca Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun düzenleme ve denetimine tabi şirketlerden;

- a) Bankalar,
- b) Derecelendirme kuruluşları,
- c) Finansal holding şirketleri,
- ç) Finansal kiralama şirketleri,
- d) Faktoring şirketleri,
- e) Finansman şirketleri,
- f) Varlık yönetim şirketleri,
- g) Finansal holding şirketlerinde ve bankalarda 5411 sayılı Kanunda tanımlandığı şekliyle nitelikli paya sahip olan şirketler.
- ğ) Tasarruf finansman şirketleri

3) 3/6/2007 tarihli ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu ile 28/3/2001 tarihli ve 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu kapsamında faaliyet göstermekte olan sigorta, reasürans ve emeklilik şirketleri.

4) Borsa İstanbul piyasalarında faaliyet göstermesine izin verilen; yetkili müesseseler, kıymetli madenler aracı kurumlar, kıymetli maden üretimi veya ticaretiyle iştigal eden şirketler.

5) 10/2/2005 tarihli ve 5300 sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanununa göre kurulan lisanslı depo işletmeleri ile 11/8/1982 tarihli ve 2699 sayılı Umumi Mağazalar Kanununa göre kurulan umumi mağazalar.

6) Aşağıdaki hak veya lisanslardan en az birine sahip olan medya hizmet sağlayıcı kuruluşlar:

a) Aşağıdaki hak veya lisanslardan en az ikisine sahip olan medya hizmet sağlayıcı kuruluşlar: - Karasal ortamdan ulusal televizyon yayını yapma hakkı. Uydu televizyon yayın lisansı. - Birden fazla ile yönelik olarak kablolu televizyon yayın lisansı. b) İnternet ortamında isteğe bağlı yayın hakkına sahip olan medya hizmet sağlayıcı kuruluşlar. 7) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumundan lisans, sertifika veya yetki belgesi alıp bu Kurum düzenlemelerine tabi olarak faaliyet gösteren ve söz konusu düzenlemeler uyarınca bağımsız denetim yükümlülüğü bulunan şirketler. 8) 20/6/2013 tarihli ve 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun uyarınca Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının düzenleme ve denetimine tabi ödeme kuruluşları ve elektronik para kuruluşları. 9) 8/6/1984 tarihli ve 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname kapsamında faaliyet gösteren kamu iktisadi teşebbüsleri ve bağlı ortaklıkları."	a) Karasal ortamdan ulusal televizyon yayını yapma hakkı. b) Uydu televizyon yayın lisansı. c) Birden fazla ile yönelik olarak kablolu televizyon yayın lisansı.
(II) SAYILI LİSTE 1) Çağrı merkezi şirketleri hariç olmak üzere, 15/1/2004 tarihli ve 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu, 5/11/2008 tarihli ve 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu, 9/5/2013 tarihli ve 6475 sayılı Posta Hizmetleri Kanunu ve 6102 sayılı Kanunun 1525 inci maddesi kapsamında Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu düzenleme ve denetimine tabi olan şirketler. 2) Gayri faal olan veya faaliyetleri geçici olarak durdurulan veya iptal edilmiş olan (gerekli na sözleşme değişiklikleri ve benzeri prosedür işlemleri henüz gerçekleştirilmemiş olanlar dâhil) iştirak ve şirketler hariç olmak üzere, TMSF'nin iştirakleri ile mülga 4389 sayılı Bankalar Kanunu ve 5411 sayılı Kanun kapsamında TMSF tarafından denetimi ve yönetimi devralınan şirketler. 3) Sermayesinin en az %50'si belediyelere ait olan şirketler.	(II) SAYILI LİSTE 1) Sermayesinin en az %25'i kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına, sendikalara, derneklere, vakıflara, kooperatiflere ve bunların üst kuruluşlarına doğrudan veya dolaylı olarak ait olan şirketler. 2) Yurt çapında günlük olarak gazete yayımlayan şirketler. 3) Çağrı merkezi şirketleri hariç olmak üzere, 15/1/2004 tarihli ve 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu, 5/11/2008 tarihli ve 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu, 9/5/2013 tarihli ve 6475 sayılı Posta Hizmetleri Kanunu ve 6102 sayılı Kanunun 1525 inci maddesi kapsamında Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu düzenleme ve denetimine tabi olan şirketler. 4) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumundan lisans, sertifika veya yetki belgesi alıp bu Kurum düzenlemelerine tabi olarak faaliyet gösteren ve söz konusu düzenlemeler uyarınca bağımsız denetimden muaf tutulmayan şirketler. 5) (I) sayılı liste kapsamında olanlar hariç olmak üzere; a) Gayri faal olan veya faaliyetleri geçici olarak durdurulan veya iptal

	edilmiş olan (gerekli ana sözleşme değişiklikleri ve benzeri prosedür işlemleri henüz gerçekleştirilmemiş olanlar dahil) iştirak ve şirketler hariç olmak üzere, TMSF' nin iştirakleri ile mülga 4389 sayılı Bankalar Kanunu ve 5411 sayılı Kanun kapsamında TMSF tarafından denetimi ve yönetimi devralınan şirketler. b) 8/6/1984 tarihli ve 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname kapsamında faaliyet gösteren kamu iktisadi teşebbüsleri ve bağlı ortaklıkları ile sermayesinin en az %50'si belediyelere ait olan şirketler.

8313 Sayılı CK 'nın şirketlerin **1/1/2024 ve sonrasında başlayan hesap dönemlerinde uygulanmak üzere yürürlüğe girmesi** kararlaştırılmıştır.

Bu itibarla, Şirketlerin 2024 yılı faaliyetlerinin zorunlu denetim kapsamına girip girmediğinin belirlenmesinde, yeni belirlenen kriterler esas alınacaktır. Bu kapsamda, yukarıdaki tabloda yer alan yeni kriterlere göre belirleme yapılırken, **belirlenen üç ölçütten en az ikisinin üst üste iki hesap dönemi** (2024 yılı için 2022 ve 2023 hesap dönemleri) **için sağlanıp sağlanmadığına bakılması** gerekmektedir. Zorunlu bağımsız denetime tabi olmaya ilişkin ölçütler ile esas alınacak finansal tablolar ve aktif toplamı, yıllık net satış hasılatı ve çalışan sayısının hesaplanmasına ilişkin esaslar ve ayrıca diğer hususlar için ekte yer alan 8313 sayılı CK 'na bakılabilir.

Bahse konu 8313 Sayılı CK Sirkülerimiz ekinde yer almaktadır.

EK: 8313 Sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ve Eki.

Ecovis Değer Bağımsız Denetim ve Yeminli Mali Müşavirlik A.Ş., Büyükdere Cad. Neutron İş Merkezi No.119/6, 34394 Esentepe- İstanbul

Tel: +90 212 211 9901, 02, 04 **Faks:** +90 212 211 99 52 **E-mail:** info@degerymm.com.tr

ECOVIS International tax advisors · accountants · auditors · lawyers in Austria, Belgium, Bulgaria, China, Croatia, Cyprus, Czech Republic, Denmark, Estonia, France, Germany, Great Britain, Greece, Hong Kong, Hungary, India, Ireland, Italy, Japan, Republic of Korea, Latvia, Lithuania, Luxembourg, Malta, Netherlands, Norway, Poland, Portugal, Qatar, Romania, Russia, Slovak Republic, Slovenia, Spain, Sweden, Switzerland, Turkey, Ukraine and USA (associated partners).

ECOVIS International is a Swiss association. Each Member Firm is an independent legal entity in its own country and is only liable for its own acts or omissions, not those of any other entity.

ECOVIS Değer Bağımsız Denetim ve YMM A.Ş. is a Turkish Member Firm of ECOVIS International.